

מקומות ועיירות אפילו המדקדקים במצות, הנה בזמן האחרון אין עושים זאת, ואפשר כוונתו במכתבו הוא רק לפלפולא ולא בהנוגע להפועל^ד.

13/06/2018nnk

(אגרות קודש ח"ג ע' מג)

כשקיים חשש שהמוכרים יטלו מנהחמץ בפסח

פשוט שצריך לסדר שם מכירת חמץ^ה.

התועלת - ודאית. ונוסף על העיקר (הענין דב"י וב"י) גם ההתעוררות וזכרון ע"ד איסור חמץ, מנהג אבות וכו' וכו'.

החשש - דשמא יטלו מן החמץ באמצע חג הפסח וכו': (1) פשיטא שכמה מהנ"ל לא יעשו זה. (2) גם בהנוגע להנחשדים - ודאי כודאיות התיקון - לא הוי. (3) אפילו בהנוגע להנוטל - לכמה דעות לא בטלה המכירה [כן משמע דעת אדה"ז סי' תמ"ח סע' יג-יד], כ"א גוזל הוא מה שנוטל ותו לא מידי. (4) אפילו להאומר דבטלה המכירה - י"ל דזהו מכאן ולהבא - וניצל מאיסור

ד. ראה תשובות הצ"צ או"ח סי' מד-מה (נדפס גם בסוף שו"ע אדה"ז ח"ד (במהדורה החדשה) ע' שצב) הטעמים להקל בזה. שער הכולל סדר מכירת חמץ סק"כ. שדי חמד אסיפת דינים (ח"ה) מערכת חמץ ומצה סי' ט אות ט. סי' מכירת חמץ כהלכתו פ"ב סי"ד-יט. וע"ע ביגדי"ת נ"י. חוברת ה ע' מט ובהערה 67. וש"נ. קונטרס מכירת חמץ כו' (בסו"ס תקוני מקואות) הנ"ל ע' קנט-ס. ה. מענה לשאלה: האם כדאי לסדר מכירת חמץ בעיר שאפשר שכמה מאלה שימכרו יטלו מהחמץ בתוך הפסח. שקו"ט בתוכן מכתב זה - ראה קונטרס "בגדרי מצות תשבינו ומצוה הבאה בעברה" (כפר חב"ד, תשס"ד).

ו. ראה שו"ת אג"מ או"ח ח"א סי' קמט.

ז. וז"ל שם: אבל אם מכר לו החמץ כדינו במסירת המפתח ואח"כ הניח הישראל חותמו על החמץ, אף שאסור לעשות כן וצריך למחות ביד העושה כן, מכל מקום בדיעבד לא נאסר החמץ לאחר הפסח דכיון שמכר החמץ להנכרי כדינו מיד נקנה החמץ להנכרי קנין גמור והרי הוא כשלו ממש, ואף שאח"כ חתמו הישראל בחותמו לא יצא החמץ מרשות הנכרי על ידי כך והרי זה כאלו חתם את החמץ שהוא של נכרי ממש ולא היה להישראל חלק וזכות בו מעולם שבודאי לא נאסר החמץ בשביל כך, כי כל אימת ומתי שהנכרי רוצה הוא מסיר את החותם ונוטל מן החמץ כל מה שירצה.

(אבל אם לאחר שמסר את המפתח לנכרי בשעת מכירה חזר ונטלו ממנו בעל כרחו כדי שלא יכנס הנכרי לתוך החדר ויטול כלום מהחמץ, הרי חמץ זה לאחר הפסח אסור בהנאה לכל אדם מישראל. דכיון שלא הניח את הנכרי ליכנס לתוך החדר שהחמץ מונח שם הרי נפטר הנכרי מאחריות החמץ שאם יגנב משם החמץ חל ההפסד על הישראל, דהיינו שלא יצטרך הנכרי לשלם לו חובו שחייב לו בעד החמץ שמכר לו, וכל חמץ שיגיע ממנו הפסד לישראל אם יגנב או יאבד עובר עליו ישראל בבל יראה ובל ימצא ולאחר הפסח הוא אסור בהנאה כחמצו ממש שעבר עליו הפסח כמו שנתבאר בסי' תמ).

ח. ראה שדי חמד שם אות לה. מכירת חמץ כהלכתו פרק ה הערה טו.

ב"י וב"י עד שעה זו. ולא שאין בו מעשה - לכמה דיעות אין לוקין עליו אף בעשה מעשה^ט. 5) אפילו למ"ד דלוקין עליו - צ"ע מה מכריע: כל ח' ימי חה"פ באיסור דב"י וב"י אלא באופן שאין לוקין - או זמן יותר קצר, אלא שרגע אחד - רגע ביטול הקני' - קאי בלאו דלוקין עליו^ו. 6) אפילו אם תמצי לומר דבטלה המכירה למפרע - הנה אדרבה לפי זה י"ל שאין כאן מעשה ואין לוקין על זה, כי מעולם לא הייתה מכירה, ואין מקום לקני' בתוך חג הפסח.

יברר אצל הרבנים דשקו"ט עמהם, האפשר להוסיף והתועלת בהוספה בשטר הנ"ל:

(א) דישראל המוכר באם ירצה או בא כוחו יהי' מורשה^{יא} מהנכרי הקונה, ושללא על מנת לקבל פרס, למכור בשבילו או לתת במתנה מהענינים הנמכרים. או (ב) שמוכר לו כו' עד למדידה בערב חג הפסח, ולבד מה שילקח מהדברים המנוים בשטר גם בימים שלאח"ז.

ומובן, שיזהירו את המוכרים שאסור להם לעשות הנ"ל. אבל גם אם יעברו על איסור זה - אין כאן חשש ביטול מכירה כיון דאדעתא דהכי כו"ב.

הערה"ג:

זהו הנוסח אשר נשלח עפ"י הוראותיו ותיקוניו של כ"ק אדמו"ר שליט"א:

"ישראל המוכר או בא כחו יהי', באם ירצה, מורשה מהנכרי הקונה, ושללא על מנת לקבל פרס, למכור בשבילו או לתת במתנה מהענינים הנמכרים".
(אגרות קודש ח"ט ע' רמז)

ט. שיטת החינוך במצוה שמה ובכ"מ - ראה שער המלך פ"א מהלי חמץ ומצה ה"ג [ומש"כ החינוך במצוה יא שאם חמץ עיסה לוקה, י"ל דזהו בעושה מעשה בגוף הכנסת חמץ לרשותו (ראה מנ"ח שם), משא"כ באופן המדובר בפנים, שהפעולה החיובית אינה בהכנסת חמץ לרשותו, כי אם בביטול המכירה, וזה שהחמץ נכנס לרשותו הוא תוצאה בלבד. ודו"ק].

י. ראה בזה - שו"ת אג"מ או"ח ח"ב סי' צא (ומה שהביא שם דברי הר"ן ביומא שעדיפה עבירה חמורה פעם אחת מאשר לעבור עבירה קלה רבוי פעמים - ראה עדי"ו אגרות קודש ח"ב ע' קפב).

יא. ראה עדי"ו - בפסקי תשובות סי' תמח אות יד ובהערות שם.

יב. וראה בזה גם פסקי תשובות סי' תמח אות כ.

יג. ממזכירות רבינו.